

389/5

TAJNE.

O d p i s .

Rotmistrz Potocki Jerzy.

L. 1.

RA P O R T Nr. 1.

Z dłuższej rozmowy z generałem francuskim BARTHELMY, odniosłem wrażenie, że jest to pierwsza misja Ententy do Polski, mogąca wywrzeć doniosły wpływ na stosunki polsko-ukraińskie. Generał BARTHELMY ma pod tym względem daleko idące pełnomocnictwa rozumie i interesuje się sprawą polską i stanowczo jest dla nas przychylnie usposobiony. Nie mogę jednak powiedzieć jakie wyższe polecenia otrzymał BARTHELMY dla zbadania Ukrainy i Ukraińców - możliwym jest bardzo że ma zamiar udać się wprost przez Lwów do Galicji wschodniej i Ukrainy. Zamiarowi temu należy stanowczo przeszkodzić. Naogół co do tworu zwanego Ukrainą do tej pory koalicja niema stałego zdania, z powodu niezajomości stosunków. Ukraina nie uznaje i nie popiera, jednak pozostawia sobie jeszcze wolną decyzję. Najwięcej przemawia im ten fakt, że na Ukrainie panuje bolszewizm. Przeciwnicy nasi a przede wszystkim Czesi, starają się wykazać narodowość Ukrainy i normalne stosunki tam panujące. Pułkownik VIX i misja francuska jest dla Polaków zyczeniwie usposobiona, akcentując na każdym kroku Polskę jako państwo a l l i e e i chcąc jej materialnie faktycznie dopomóc. Pierwszym krokiem w tym względzie było wydanie do Polski onegdaj 17-tu wagonów broni i amunicji z byłej armji MACKENSENA.

Wczoraj powtórzyli na piśmie swą konkretną propozycję oddania broni w zamian za węgiel, którą dołączam, z prośbą o rychłą odpowiedź. Rzecz w zasadzie dobra i dla nas korzystna, szczególnie że jest to nieprzyjemność zrobiona Czechom, którzy pierwsi się narzucali z dostawą węgla, jednak zwlekali lamentując że nie posiadają kopalń w Karwinie.

Narodem, który najbardziej nam bruździ w naszym stosunku przyjaznym do koalicji, są Czesi, których polityka wprost do poniżenia naszego bytu państwowego i wykazania naszej niemocy wobec szerzącej się anarchji i bolszewizmu w kraju. Polityka Czechów jest o tyle dla nas niebezpieczna, że posiadają jako popleczników swojej idei Anglików, którzy występują w roli obrońców zaborczych dążeń czeskich i są ich rzecznikami w stosunku do innych państw koalicji. Mimo to uważam, że stosunki przyjazne Polsko - Czeskie muszą być utrzymane, już choćby z tego względu, że bezsprzecznie oni dziś u koalicji mają stanowczą przewagę nad nami. Jedynym sposobem zaradczym byłoby szybkie i celowe ugruntowanie naszej sprawy, u samego źródła w Londynie lub pośrednio w Paryżu, wprost z celem osłabienia wpływu czeskiego w sprawach wschodnich na koalicję, względnie na Anglję.

/ - / JERZY POTOCKI

Budapeszt, dn. 21. I. 1919r.

Do

Sztabu Generalnego Wojsk Polskich

W

W A R S Z A W I E .

Oddział VI.

Za zgodność odpisu:

100
117

Rótmistrz Potocki Jerzy.L. 2.

Do

Sztabu Generalnego Wojsk Polskich

w

Oddział VI.W A R S Z A W I E .R A P O R T Nr. 2.

Od ludzi wprost przybyłych z komitatu północnego Zemplen, dowiedziałem się że postępy Czecho-Słowaków w północnych Węgrzech wprost zakrawają na farsę ponieważ nigdzie nie natrafiają na zbrojny opór ze strony Węgrów i drobnymi siłami okupują całe terytorja. Oddział Czecho-Słowaków który onegdaj zajął Nagy-Mihaly składał się z ludzi w sile bataljonu, przywiezionych na samochodach ciężarowych pod dowództwem ppłk. włoskiego jak również i adjutanta Włocha, którzy żadnym innym językiem prócz włoskiego nie władali. O linii demarkacyjnej wyznaczonej przez koalicję ci panowie pojęcia nie mieli, lecz tylko dopytywali się o styczność z Ukraińcami. Oddział ten miał wyruszyć w kierunku granicy galicyjskiej jednakże z zamiarem powrotu.

Ludność miejscowa zachowuje się naogół biernie, kilku przybyłych z Czecho-Słowakami żołnierzy, razem z okolicznych wsi, zaraz uciekło do domu.

W miejscowościach zajętych przez Czecho-Słowaków na Węgrzech, zostają oficerowie węgierscy internowani i odstawiani jako jeńcy. Natomiast w komitachach zajętych przez Ukraińców, ludność miejscowa gremjalnie przystała do Ukraińców, witając ich jako oswobodzicieli.

Protest wystosowany przez Sztab Generalny W.P. do płk. VIXA w sprawie przewozu transportów ukraińskich przez Węgry, był przez tegoż przyjęty życzliwie, jednakże płk. zażądał faktów, których mu na razie dostarczyć nie mogłem.

Ponieważ wiem o obecności delegacji wojskowej ukraińskiej w Budapeszcie, która transportami kolejowymi przez Węgry się zajmuje, zatem sędzę, że będę mógł w najbliższym czasie tę sprawę wyjaśnić.

/ - / JERZY POTOCKI .

Budapeszt, dn. 20. I. 1919r.

FACEŁLE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

Za zgodność odpisu: WARSZAWA

L. Dz. 389/dnia 16/ II 1919r.

załącz. Wydział.

118

101

L. 1.

R A P O R T Nr. 1.

Z dłuższej rozmowy z generałem francuskim BARTHELMY, odniosłem wrażenie, że jest to pierwsza misja Ententy do Polski, mogąca wywrzeć doniosły wpływ na stosunki polsko-ukraińskie. Generał BARTHELMY ma pod tym względem daleko idące pełnomocnictwa rozumie i interesuje się sprawą polską i stanowczo jest dla nas przychylnie usposobiony. Nie mogę jednak powiedzieć jakie wyższe polecenia otrzymał BARTHELMY dla zbadania Ukrainy i Ukraińców - możliwym jest bardzo że ma zamiar udać się wprost przez Lwów do Galicji wschodniej i Ukrainy. Zamiarowi temu należy stanowczo przeszkodzić. Naogół co do tworu zwanego Ukrainą do tej pory koalicja niema stałego zdania, z powodu nieznamości stosunków. Ukrainy nie uznaje i nie popiera, jednak pozostawia sobie jeszcze wolną decyzję. Najwięcej przemawia im ten fakt, że na Ukrainie panuje bolszewizm. Przeciwnicy nasi a przede wszystkim Czesi, starają się wykazać narodowość Ukrainy i normalne stosunki tam panujące. Pułkownik VIX i misja francuska jest dla Polaków zyczliwie usposobiona, akcentując na każdym kroku Polskę jako p a y s a l l i e e i chcąc jej materialnie faktycznie dopomóc. Pierwszym krokiem w tym względzie było wydanie do Polski onegdaj 17-tu wagonów broni i amunicji z byłej armji MACKENSENA.

Wczoraj powtórzyli na piśmie swą konkretną propozycję oddania broni w zamian za węgiel, którą dołączam, z prośbą o rychłą odpowiedź. Rzecz w zasadzie dobra i dla nas korzystna, szczególnie że jest to nieprzyjemność zrobiona Czechom, którzy pierwsi się narzucali z dostawą węgla, jednak zwlekali lamentując że nie posiadają kopalń w Karwinie.

Narodem, który najbardziej nam bruździ w naszym stosunku przyjaznym do koalicji, są Czesi, których polityka wprost do poniżenia naszego bytu państwowego i wykazania naszej niemocy wobec szerzącej się anarchji i bolszewizmu w kraju. Polityka Czechów jest o tyle dla nas niebezpieczna, że posiadają jako popleczników swojej idei Anglików, którzy występują w roli obrońców zaborczych dążeń czeskich i są ich rzecznikami w stosunku do innych państw koalicji. Mimo to uważam, że stosunki przyjazne Polsko - Czeskie muszą być utrzymane, już choćby z tego względu, że bezsprzecznie oni dziś u koalicji mają stanowczą przewagę nad nami. Jedynym sposobem zaradczym byłoby szybkie i celowe ugruntowanie naszej sprawy, u samego źródła w Londynie lub pośrednio w Paryżu, wprost z celem osłabienia wpływu czeskiego w sprawach wschodnich na koalicję, względnie na Anglię.

/ - / JERZY POTOCKI

Budapeszt, dn. 21. I. 1919r.

Do
Sztabu Generalnego Wojsk Polskich

Oddział VI.

W

W A R S Z A W I E .

Za zgodność odpisu:

400 119

Rotmistrz Potocki Jerzy.

L. 2.

Do

Sztabu Generalnego Wojsk Polskich

W

W A R S Z A W I E .

Oddział VI.

R A P O R T Nr. 2.

Od ludzi wprost przybyłych z komitatu północnego Zemplen, dowiedziałem się że postępy Czecho-Słowaków w północnych Węgrzech wprost zakrawają na farsę ponieważ nigdzie nie natrafiają na zbrojny opór ze strony Węgrów i drobnymi siłami okupują całą terytorja. Oddział Czecho-Słowaków który onegdaj zajął Nagy-Mihaly składał się z ludzi w sile bataljonu, przywiezionych na samochodach ciężarowych pod dowództwem pdpłk. włoskiego jak również i adjutanta Włocha, którzy żadnym innym językiem prócz włoskiego nie władali. O linii demarkacyjnej wyznaczonej przez koalicję ci panowie pojęcia nie mieli, lecz tylko dopytywali się o styczność z Ukraińcami. Oddział ten miał wyruszyć w kierunku granicy galicyjskiej jednakże z zamiarem powrotu.

Ludność miejscowa zachowuje się naogół biernie. Kilku przybyłych z Czecho-Słowakami żołnierzy, razem z okolicznych wsi, zaraz uciekło do domu.

W miejscowościach zajętych przez Czecho-Słowaków na Węgrzech, zostają oficerowie węgierscy internowani i odstawiani jako jeńcy. Natomiast w komitachach zajętych przez Ukraińców, ludność miejscowa gremjalnie przystała do Ukraińców, witając ich jako oswobodzicieli.

Protest wystosowany przez Sztab Generalny W.P. do płk. VIXA w sprawie przewozu transportów ukraińskich przez Węgry, był przez tegoż przyjęty życzliwie, jednakże płk. zażądał faktów, których mu na razie dostarczyć nie mogłem.

Ponieważ wiem o obecności delegacji wojskowej ukraińskiej w Budapeszcie, która transportami kolejowymi przez Węgry się zajmuje, zatem sędzę, że będę mógł w najbliższym czasie tę sprawę wyjaśnić.

/ - / JERZY POTOCKI .

Budapeszt, dn. 20. I. 1919r.

Za zgodność odpisu:

120
403